

[Iver Poulsen.]

acceptere en lønstigning på 77 øre i timen, hvilket svarer til ca. 1 600 kr. årlig pr. landarbejder. For en arbejder i kostalden, en fodermester, som er lidt bedre lønnet, bliver det en lønstigning på ca. 2 000 kr. om året. Når landbruget ikke har mulighed for at forøge sin indtjening, må man forstå, at sådanne forhold er ganske uholdbare.

Det er faktisk imponerende, at dansk landbrug overhovedet har kunnet holde næsen oven vande i den sidste halve snes år med den udvikling, der er sket. Det er da også kun lykkedes gennem en rationalisering og en meget kostbar mekanisering, som har mangedoblet landbrugets gældsbyrde, så at lånemulighederne i dag er udtømt, og i hvert tilfælde er det foruroligende, som landbrugets løse gæld er steget.

Et andet forhold spiller også ind, og det er landbrugets øgede arbejdsindsats for at klare sig ud af de meget store vanskeligheder. Nogle tal kan belyse dette. Hvis vi sætter mængden af landbrugsproduktionen i 1948-49 til 100, så var den 143 i 1958-59, det vil sige, at der var en stigning på 43 pct. Sætter vi antallet af helårsarbejdere i landbruget ligeledes til 100 i 1948-49, var det 78 i 1958-59, det vil sige en tilbagegang på 22 pct., medens produktionen pr. arbejder i samme periode steg med 83 pct. Det viser den øgede arbejdsindsats, som landbruget har måttet præstere for blot at holde hovedet oven vande. Hvis ikke landbruget skal miste al sin arbejdskraft — det har jo mistet en foruroligende del af den — må der rettes ved den stadig tiltagende skævhed, der er mellem landbrugets indtjening og dets udgiftsniveau og mellem landbrugets og andre erhvervs stilling i det hele taget. Ellers må følgen uvægerlig blive en nedgang i landbrugsproduktionen, hvilket vil sige en nedgang i landbrugseksporten, og det vil igen sige en nedgang i det nettovalutaoverskud, som landbruget bringer hjem til landet, som nu er 4 milliarder kr. årlig, og uden hvilket det danske samfund ikke kan eksistere.

Derfor er det spørgsmål, vi drøfter i dag, ikke blot landbrugets forhold; det er efter min mening et spørgsmål, som er i hele det danske samfunds interesse, fordi det faktisk er samfundets fortsatte eksistens, det drejer sig om. Jeg kan ikke se andet,

end at hele samfundet står i stor gæld til landbruget, og når man ikke tidligere fra samfundets side har kunnet se dette, finder jeg det ganske naturligt, at landbruget kommer og kræver kompensation for de omkostninger og udgifter, som samfundet pålægger det, men som landbruget ikke har nogen reel mulighed for at kompensere med øgede indtægter.

Hvor utilfredsstillende de foreliggende lovforslag end synes at være, er alligevel selve fremsættelsen af dem et udtryk for en vis erkendelse fra regeringens side af, at samfundet står i gæld til landbruget, og at det er i samfundets interesse, at landbrugserhvervet opretholdes, og at erhvervets valutaindtjeningssevne bevares. At forslagene slet ikke er tilstrækkelige til at yde landbruget retfærdighed og ligestilling med andre erhverv, er så en anden og beklagelig side af sagen.

Der er det glædelige ved de foreliggende forslag, at man nu endelig får afskaffet de amtskommunale skatter. Det glæder naturligvis partiet de uafhængige, fordi vi lige fra vor start har givet udtryk for, at vi ønskede ikke blot de amtskommunale skatter, men også ejendomsskatter til stat og kommune afskaffet, fordi det er en uretfærdig forlodsbeskatning først og fremmest af dansk landbrug, og det er en u hensigtsmæssig beskatning, fordi det er en skat på produktionsapparatet. Vil hilser derfor med stor glæde og tilfredshed, at vi nu endelig får disse amtskatter væk.

Hvad angår statens overtagelse af udgifterne til eksportfremmende foranstaltninger, synes vi, at dette er fuldkommen rigtigt i betragtning af landbrugets placering i dansk erhvervsliv som vort største valutaskabende eksporterhverv. Det må være det danske samfunds opgave at vise Danmarks ansigt udadtil og at søge af alle kræfter at øge afsætningen af den danske landbrugsproduktion, der er livsvigtig for hele samfundet.

Vi finder hjemmemarkedsordningen fuldstændig rimelig, men vi beklager, at man ikke har kunnet følge kompensationsudvalget, så at hjemmemarkedsordningen også kom til at omfatte kød. Dels vil disse forhold, som det er nævnt, påvirke pristallet, dels, som det også er sagt af den foregående ærede ordfører, kan det ikke alene være